

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ БІОЛОГІЇ У 8 КЛАСІ

(70 год – 2 год на тиждень, з них 4 год – резервні)

Навчальна програма з біології для 6-9 класів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Підручник: Біологія: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. /Н.Ю.Матяш [та ін.]. – Київ: Генеза, 2016. – 288с.: іл..

№ з/п	Дата	Тема уроку	Практична частина	Очікування результату навчально-пізнавальної діяльності учнів		Наскрізні змістові лінії	Домашнє завдання
				Діяльність(уміння)	Знання		
ТЕМА 6. ТРАНСПОРТ РЕЧОВИН							
1		Внутрішнє середовище організму. Поняття про гомеостаз. Лімфа.		розпізнає (на малюнках, фотографіях): - клітини крові; - органи кровообігу; - елементи будови серця; порівнює: будову артерій, вен і капілярів; - вроджений (неспецифічний) і набутий (специфічний) імунітет; розрізняє: - види кровотеч; спостерігає та описує: - мікроскопічну будову крові людини; застосовує знання: - для профілактики серцево-судинних хвороб; - надання першої допомоги при кровотечах; уміє: - вимірювати пульс; дотримується правил: - роботи з мікроскопом та лабораторним обладнанням; - виконання малюнків біологічних об'єктів	оперує термінами: - внутрішнє середовище організму (кров, лімфа, тканинна рідина), еритроцити, лейкоцити, тромбоцити, зсідання крові, групи крові, кровообіг, артеріальний тиск, імунітет називає: - склад внутрішнього середовища; - склад і функції крові, лімфи; - кровеносні судини; - фактори, які впливають на роботу серцево-судинної системи; - види імунітету; - органи, що беруть участь у забезпеченні імунітету; характеризує: - плазму крові; - зсідання крові як захисну реакцію організму;	Здоров'я і безпека (зорієнтовує на усвідомлення важливості дотримання: - правил переливання крові для запобігання інфекційних захворювань, що передаються через кров (СНІД, гепатит С тощо); - заходів запобігання хворобам серцево-судинної системи: фізичні навантаження, уникнення емоційних стресів, раціональне харчування, відпочинок на природі тощо) Сталий розвиток і екологічна грамотність (спрямовує на розуміння залежності роботи імунної системи від екологічного стану навколишнього середовища) Громадянська відповідальність (націлює на важливість толерантного ставлення до ВІЛ-інфікованих; усвідомлення особистої відповідальності за	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;

				- групи крові системи АВО, резус-фактор; - імунні реакції організму; - особливості будови та властивості серцевого м'яза; - будову та роботу серця; - серцевий цикл; - автоматію роботи серця; - будову кровоносних судин; - велике й мале кола кровообігу; - рух крові по судинах; - артеріальний тиск крові; - лімфообіг; пояснює: - взаємозв'язок будови та функцій еритроцитів, лейкоцитів і тромбоцитів, кровоносних судин, серця; - значення лімфи, тканинної рідини; - роль внутрішнього середовища в життєдіяльності організму людини; - правила надання першої допомоги при кровотечах	збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих)	
2		Кров, її склад та функції. Зсідання крові. Групи крові та переливання крові.	Лабораторні роботи: Мікроскопічна будова крові людини. Демонстрування муляжів серця, кровоносних судин; вимірювання артеріального тиску.	Ставлення		Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
3		Імунна система. Імунітет. Специфічний і неспецифічний імунітет. Імунізація. Алергія. СНІД.		висловлює судження: - про значення сталості внутрішнього середовища організму людини (гомеостаз); - щодо значення знань про функції та будову кровоносної системи для збереження здоров'я; - про важливість імунізації населення; оцінює: - епідеміологічний стан захворювання на СНІД в Україні; усвідомлює значення: - внеску вчених у розвиток знань про внутрішнє середовище організму та кровоносну систему (У. Гарвей, Е. Дженнер, П. Ерліх, К. Ландштейнер, Л. Пастер та ін.), в тому числі українських (І. І. Мечников, М. М. Амосов)		Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
4		Система кровообігу. Серце: будова та функції. Робота серця.	Лабораторні дослідження: вимірювання частоти серцевих скорочень.			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;

			Дослідницький практикум Самоспостереження за частотою серцевих скорочень упродовж доби, тижня			
5		Будова та функції кровоносних судин. Рух крові. Кровотечі.				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
6		Серцево-судинні хвороби та їх профілактика				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
7		Узагальнюючий урок з теми «Транспорт речовин»				
ТЕМА 7. ВИДІЛЕННЯ. ТЕРМОРЕГУЛЯЦІЯ						

8		Виділення — важливий етап обміну речовин. Будова та функції сечовидільної системи.	Демонстрування моделей будови шкіри, нирки.	розпізнає (на малюнках, фотографіях, муляжах): - складові нефрону; - складові шкіри; - органи сечовидільної системи, встановлює взаємозв'язок: між будовою і функціями шкіри застосовує знання для: - профілактики захворювань сечовидільної системи; - профілактики захворювань шкіри; - запобігання теплового й сонячного удару; - надання першої допомоги в разі теплового й сонячного удару	оперує термінами: - виділення, нирки, нефрон, сечоутворення, шкіра, терморегуляція	Здоров'я і безпека (зорієнтовує на: - розуміння негативного впливу алкогольних напоїв на функцію нирок; - усвідомлення значення шкіри у пристосуванні організму до умов навколишнього середовища; - на дотримання правил техніки безпеки під час виконання практико-орієнтованих робіт з біології, хімії, фізики, трудового навчання тощо; - дотримання безпечної поведінки в побуті, на пляжі)	Вивчити § с. (відповідати на питання усно); опанувати концепт;

					називає: - органи виділення; - органи та функції сечовидільної системи; характеризує: - будову та функції нирок; - процес утворення сечі; - регуляцію сечовиділення; - роль нирок у здійсненні водно-сольового обміну; - чинники, що впливають на функції нирок; - негативний вплив алкогольних напоїв на функції нирок; - роль шкіри у виділенні продуктів життєдіяльності; - роль шкіри в регуляції температури тіла; пояснює: - біологічне значення виділення продуктів обміну речовин; - причини теплового й сонячного удару	
9		Захворювання нирок та їх профілактика.		Ставлення		
				висловлює судження: - про важливість виведення кінцевих продуктів обміну речовин з організму людини; обґрунтовує судження: - про значення дотримання правил догляду за власною шкірою для збереження здоров'я; оцінює: - значення шкіри у пристосуванні організму до умов навколишнього середовища		
10		Значення і будова шкіри. Терморегуляція.	Проект Визначення типу шкіри на різних ділянках обличчя та складання правил догляду за власною шкірою (або тематика за вибором			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект; Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;

			учителя)				
		Перша допомога при термічних пошкодженнях шкіри (опіки, обмороження), тепловому та сонячному ударі.					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
11		Захворювання шкіри та їх профілактика					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
ТЕМА 8. ЗВ'ЯЗОК ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ ІЗ ЗОВНІШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ. НЕРВОВА СИСТЕМА							
12		Будова нервової системи. Центральна і периферична нервова система людини.		розпізнає (на малюнках, муляжах, моделях): - елементи будови спинного мозку; - відділи головного мозку; застосовує знання для: - профілактики нервових захворювань; - дотримання режиму праці й відпочинку	оперує термінами: - нервова система, центральна нервова система, периферична нервова система, автономна (вегетативна) нервова система, соматична нервова система називає: - компоненти центральної й периферичної нервової системи; - функції спинного мозку, головного мозку та його відділів, соматичної нервової системи, вегетативної нервової системи (симпатичної та парасимпатичної); - фактори, які порушують роботу нервової системи; характеризує: - будову головного мозку, спинного мозку; - нервову регуляцію рухової активності людини; - роль кори головного мозку в регуляції довільних рухів	Здоров'я і безпека (зорієнтована на розуміння профілактики захворювань нервової системи, зокрема дотримання правил чергування розумової діяльності та відпочинку)	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;

					людини; - роль вегетативної нервової системи в роботі внутрішніх органів людини; наводить приклади - захворювань нервової системи		
13		Спинний мозок.		Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
14		Головний мозок.	Лабораторні дослідження Вивчення будови спинного та головного мозку людини (за муляжами, моделями, пластинчастими препаратами).	висловлює судження: щодо значення нервової системи для: - забезпечення взаємозв'язку між органами й фізіологічними системами; - узгодження функцій організму зі змінами довкілля; усвідомлює значення: - внеску вчених у розвиток знань про нервову систему (І. П. Павлов, І. М. Сеченов), у тому числі й українських (В. О. Бец)			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
15		Поняття про соматичну нервову систему. Вегетативна нервова система.					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
16		Профілактика захворювань нервової системи.					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
ТЕМА 9. ЗВ'ЯЗОК ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ ІЗ ЗОВНІШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ. СЕНСОРНІ СИСТЕМИ							
17		Загальна характеристика сенсорних систем, їхня будова.		розпізнає (на малюнках, муляжах, моделях): - елементи будови ока,	оперує термінами: - сенсорні системи, органи чуття, рецептори	Здоров'я і безпека (спрямовує на розуміння учнями	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати

				вуха встановлює взаємозв'язок: між будовою й функціями ока, вуха спостерігає: - сліпу пляму на сітківці; - акомодацию ока; - зміни слухової чутливості; - температурну адаптацію рецепторів шкіри; застосовує знання для: - дотримання правил профілактики порушення зору, слуху та попередження захворювань органів зору й слуху	називає: - основні сенсорні системи; - складові частини аналізатора характеризує: - особливості будови та функції зорової, слухової сенсорних систем; - сенсорні системи рівноваги, нюху, смаку, руху, дотику, температури, болю; пояснює: - процеси сприйняття: світла, кольору, простору, звуку, запаху, смаку, рівноваги тіла	дотримання правил: - гігієни зору та слуху; - техніки безпеки під час виконання практичних занять з хімії, фізики, біології, технологій і трудового навчання тощо) Сталий розвиток і екологічна грамотність (спрямовує на усвідомлення учнями залежності функціонування слухової сенсорної системи від шумового забруднення навколишнього середовища)	конспект;
18		Зорова сенсорна система Око. Гігієна зору.	Демонстрування розбірних моделей ока Лабораторні дослідження: визначення акомодации ока; виявлення сліпої плями на сітківці ока;	Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
19		Слухова сенсорна система. Вуха. Гігієна слуху.	Демонстрування розбірних моделей вуха. Лабораторні дослідження: вимірювання порога слухової чутливості.				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
20		Сенсорні системи смаку, нюху, рівноваги, руху					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
21		Сенсорні системи дотику,	Дослідницький				Вивчити § с. (відповіdatи на

		температури, болю.	практикум Дослідження температурної адаптації рецепторів шкіри.			питання усно);опанувати конспект;	
22		Узагальнюючий урок з теми «зв'язок організму людини із зовнішнім середовищем. Сенсорні системи»					
ТЕМА 10. ВИЩА НЕРВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ							
23		Поняття про вищу нервову діяльність і її основні типи.		розрізняє: - типи вищої нервової діяльності та властивості темпераменту;	оперує термінами: - безумовний рефлекс, умовний рефлекс, мислення, мова, пам'ять	Здоров'я і безпека (зорієнтовує на усвідомлення учнями: - значення	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати

				порівнює: - умовні й безумовні рефлекси; - першу і другу сигнальні системи; застосовує знання для: - дотримання правил розумової діяльності	називає: - <i>нервові процеси (збудження, гальмування)</i>; - показники нервових процесів (сила, рухливість, урівноваженість); - <i>види сну</i>; - причини біоритмів; наводить приклади: - умовних та безумовних рефлексів людини; - біоритмів людини; характеризує: - особливості вищої нервової діяльності людини; - інстинктивну та набуту поведінку людини; - види навчання, види пам'яті; пояснює: - значення другої сигнальної системи; - роль кори головного мозку в мисленні; - причини індивідуальних особливостей поведінки людини	самовиховання у формуванні особистості; - значення сну для повноцінного функціонування організму; - безпечного впливу соціальних факторів на формування особистості)	конспект;
24		Безумовні рефлекси. Інстинкти. Умовні рефлекси.	Лабораторне дослідження: визначення реакції зіниць на світло;	Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
25		Мова. Навчання та пам'ять.	Лабораторне дослідження: дослідження різних видів пам'яті. Дослідницький практикум Визначення типу вищої	висловлює судження: - про значення пам'яті для інтелектуального розвитку людини; - щодо ролі самовиховання у формуванні особистості; - щодо впливу соціальних факторів на формування особистості; - про значення біоритмів і сну для повноцінного функціонування організму; усвідомлює значення: - <i>внеску вчених у розвиток знань про вищу нервову діяльність (І. П. Павлов, І. М. Сеченов, О. О. Ухтомський</i>			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;

			нервової діяльності та властивостей темпераменту.	<i>та ін.)</i>			
26		Мислення та свідомість. Сон. Біоритми.					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
27		Контрольна робота №2					
ТЕМА 11. ЕНДОКРИННА СИСТЕМА							
28		Ендокринна система. Залози внутрішньої та змішаної секреції.		застосовує знання для: - профілактики йододєфіциту в організмі та інших захворювань, пов'язаних із порушенням функцій ендокринних залоз	оперує термінами: - ендокринна система, гормони, гомеостаз називає: - залози внутрішньої та змішаної секреції; - місце розташування ендокринних залоз в організмі людини; характеризує: - нейрогуморальну регуляцію фізіологічних функцій організму; - вплив гормонів на процеси обміну в організмі; пояснює: - роль нервової системи в регуляції функцій ендокринних залоз; - роль ендокринної системи в розвитку стресорних реакцій; - значення ендокринної системи в підтриманні гомеостазу й адаптації організму	Здоров'я і безпека (спрямовує на розуміння учнями: - впливу гормонів на процеси обміну речовин в організмі людини; - профілактику йододєфіциту в організмі та інших захворювань, пов'язаних із порушенням функцій ендокринних залоз)	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
29		Профілактика захворювань ендокринної системи.		Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
				висловлює судження:			
				- щодо значення ендокринної системи для повноцінного функціонування організму людини;			

30		Взаємодія регуляторних систем	Проект. Йододефіцит в організмі людини, його наслідки та профілактика (або тематика з а вибором учителя)	робить висновок: - про взаємодію регуляторних систем організму		Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;	
ТЕМА 12. РОЗМНОЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЮДИНИ							
31		Будова та функції репродуктивної системи. Статеві клітини.		порівнює: - будову чоловічої та жіночої статевих клітин; застосовує знання для: - запобігання хворобам, що передаються статевим шляхом, та попередження ВІЛ-інфікування	оперує термінами: - ембріональний розвиток, гамети (сперматозоїд, яйцеклітина), запліднення, зигота, вагітність, плацента називає: - функції статевих залоз людини; - первинні та вторинні статеві ознаки людини; - періоди онтогенезу людини; характеризує: - процес запліднення; - розвиток зародка і плода; - розвиток дитини після народження; - функції плаценти; - статеве дозрівання; - вікові періоди індивідуального розвитку людини; - особливості підліткового віку; - захворювання, що передаються статевим шляхом; пояснює: - роль ендокринної системи в регуляції гаметогенезу, овуляції, вагітності, постембріонального	Здоров'я і безпека (націлює на розуміння учнями необхідності збереження репродуктивного здоров'я молоді та здорового способу життя як необхідної умови народження здорової дитини)	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;

					розвитку людини; - вплив факторів середовища та способу життя батьків на розвиток плода		
32		Запліднення. Менструальний цикл. Вагітність. Ембріональний період розвитку людини.		Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
33		Плацента, її функції. Постембріональний розвиток людини. Репродуктивне здоров'я.		висловлює судження: - про необхідність збереження репродуктивного здоров'я молоді; - про залежність розвитку дитини в материнському організмі від здоров'я матері, її поведінки; обґрунтовує судження: - про вплив нікотину, тютюнового диму, алкоголю на розвиток плода; оцінює: - значення дотримання особистої гігієни юнаками та дівчатами; виявляє ставлення: - щодо здорового способу життя як необхідної умови народження здорової дитини			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;
34		Узагальнюючий урок з теми «розмноження та розвиток людини»					
УЗАГАЛЬНЕННЯ (орієнтовно 1 год)							
35		Цілісність організму людини. Взаємодія регуляторних систем організму		пояснює: - як забезпечується цілісність організму людини	називає: - функції, що підтримують цілісність організму; - способи підтримання гомеостазу; характеризує: - інтегруючу функцію кровоносної, нервової та ендокринної систем		
				Ставлення			
				робить висновок: - про біосоціальну природу людини			